

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 13. marca 2012 v Bratislave v trestnej veci obvinenej **Š. J.** pre obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., o dovolaní obvinenej podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. O. Š. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. októbra 2008, sp. zn. 3To 54/2008, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvinenej **Š. J.** **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 15. mája 2008, sp. zn. 2T 33/2007, bola obvinená **Š. J.** uznaná za vinnú z obzvlášť závažného zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

najmenej v období od 17. januára 2003 až do 4. júla 2006 v T. v sídle firmy Ing. J. Ď. - S.S., ako živnostníčka a osoba poverená starostlivosťou o celkový ekonomický a hospodársky chod uvedenej spoločnosti, v rámci ktorej bola poverená aj vykonávaním úhrad na firmu prostredníctvom Internet bankingu a Homebankingu, za vyššie uvedené obdobie, hoci spracovávala a odovzdávala podklady pre zákonné odvody a dane do príslušných inštitúcií, ale i podklady k úhradám iným, so spoločnosťou Ing. J. Ď. - S. spolupracujúcim firmám, v skutočnosti úhrady určené v prospech týchto inštitúcií a spoločností takto oprávneným subjektom nepreviedla, ale následne na to finančné prostriedky z účtu spoločnosti Ing. J. Ď. - S. č. X., vedenom v S., postupne každý mesiac v rôznych výškach prostredníctvom Internet bankingu a Home bankingu prevádzala na účet č. X., vedený v T., evidovaný na jej manžela P. J., na ktorý previedla celkovo sumu vo výške 2 365 663,40 Sk/ 78 525,63 € na účet č. X., vedený v Č., na meno obvinenej **Š. J.**, na ktorý previedla celkovo sumu vo výške 5 239 018,60 Sk/ 173 903,55 € a na účet č. X., vedený vo V., na meno jej manžela P. J.,

na ktorý previedla celkovo sumu vo výške 2 167 683,10 Sk/ 71 953,89 €, pričom takto prisvojené finančné prostriedky použila pre svoju potrebu, čím spoločnosti Ing. J. Ď. - S. spôsobila škodu v celkovej výške 9 761 337,10 Sk/ 324 017,03 €.

Za to jej bol podľa § 213 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. e/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bola obvinená pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň jej bol podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. uložený i ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Proti tomuto rozsudku podala obvinená Š. J. odvolanie. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 7. októbra 2008, sp. zn. 3To 54/2008, jej odvolanie podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné, pričom na podklade odvolania podaného poškodeným Ing. J. Ď. zároveň zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o náhrade škody a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenej podľa § 287 ods. 1 Tr. por. povinnosť nahradiť poškodenej strane Ing. J. Ď. – S.S., Trnava škodu vo výške 9 761 337,10 Sk/ 324 017,03 €.

Obvinená Š. J. písomným podaním zo 7. októbra 2011 (doručeným súdu prvého stupňa 11. októbra 2011), podala prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne JUDr. O. Š. proti uvedenému rozsudku krajského súdu dovolanie.

V dovolaní poukázala na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. a domáhala sa zrušenia rozsudku krajského súdu ako aj rozsudku okresného súdu.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. videla vo viacnásobnom porušení práva na obhajobu v prípravnom konaní, aj v konaní pred súdom. Podľa dovolateľky bolo jej právo na obhajobu porušené najmä tým, že pri prvom výsluchu pred vyšetrovateľom v procesnom postavení obvinenej nebol prítomný jej ustanovený obhajca Mgr. J. B. a nemohla sa s ním poradiť, na preštudovanie vyšetrovacieho spisu jej bola predložená iba jeho nekompletná kópia a nebol jej poskytnutý dostatočný časový priestor na preštudovanie. Pri oboznamovaní sa s výsledkami vyšetrovania dňa 19. marca 2007 nebol

prítomný jej obhajca, hoci na jeho prítomnosti trvala a vyšetrovateľ bezdôvodne zamietol jej návrhy na doplnenie dokazovania. Právo na obhajobu bolo porušené i tým, že hoci jej bolo obvinenie vznesené pre skutok, ktorým mala spôsobiť škodu vo výške 7 691 285,10 Sk/ 255 303,89 €, obžaloba bola podaná pre skutok, ktorým mala spôsobiť škodu vo výške 10 060 557 Sk/ 333 949,31 €. Namietala, že nakoľko k rozšíreniu obžaloby o ďalšiu škodu prišlo bez predchádzajúceho upovedomenia obvinenej, resp. jej obhajcu a vymedzenie skutku v uznesení o vznesení obvinenia bolo odlišné od skutku kladenému obvinenej za vinu v obžalobe, mala byť obžaloba pri jej predbežnom prejednaní odmietnutá podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. V konaní pred súdom bolo právo na obhajobu podľa dovolateľky porušené tým, že na hlavnom pojednávaní 13. mája 2008 potom, čo požiadala prvostupňový súd o nazretie a oboznámenie sa s úplným súdnym spisom, jej predsedníčka senátu oznámila, že so spisom má možnosť sa oboznámiť v infocentre súdu, hoci musela vedieť, že nakoľko je väzobne stíhaná, nemá možnosť sa dostať do infocentra.

V ďalšej časti dovolania sa obvinená Š. J. podrobne zaoberala nedostatočne zisteným skutkovým stavom. Konajúce súdy podľa nej pri zistení skutkového stavu vychádzali iba z dôkazov svedčiacich v jej neprospech, vôbec sa nezaoberali dôkazmi svedčiacimi v jej prospech, z ktorých vyplývalo, že za poškodeného Ing. J. Ď. uhradila v prospech tretích osôb platby prevodom zo svojho účtu a aj v hotovosti. V dôsledku nevysporiadania sa so všetkými skutkovými okolnosťami tak súdy nesprávne zistili výšku spôsobenej škody, čo sa následne prejavilo v nesprávnom právnom posúdení skutku a v uložení trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, čím prišlo k naplneniu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvinenej na vyjadrenie krajskej prokuratúry Trnava. Prokurátor krajskej prokuratúry v písomnom vyjadrení zo 7. novembra 2011 uviedol, že právo obvinenej na obhajobu bolo v trestnom stíhaní rešpektované a jeho uplatnenie jej bolo umožnené v celom rozsahu. Poukázal na skutočnosť, že dovolanie obvinenej je založené výlučne na skutkových výhradách, pričom dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Uviedol, že trest odňatia slobody bol obvinenej uložený v rámci ustanovenej trestnej sadzby a s poukazom na absenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. navrhol, aby dovolací súd uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej odmietol.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však zistil, že dovolateľkou namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnené neboli, a preto je ho potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (písm. c/),
- bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (písm. h/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Pokiaľ ide o dovolacie námietky zakladajúce podľa obvinenej naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., treba v prvom rade podotknúť, že dôvodom pre podanie dovolania podľa písm. c/ § 371 ods. 1 Tr. por. je, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Pod pojmom zásadné porušenie práva na obhajobu mal zákonodarca na mysli, že v konaní boli najmä porušené ustanovenia o povinnej obhajobe. Táto podmienka dovolania je spravidla splnená vtedy, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu, napriek tomu, že ho mal mať, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase aj skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo dovolaním napadnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisového materiálu zistil, že nie všetky dovolacie námietky zakladajúce podľa obvinenej Š. J. naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sú pravdivé a tie, ktoré pravdivé sú, nedosahujú intenzitu porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom tak, ako to predpokladá tento dovolací dôvod.

Pokiaľ obvinená Š. J. namieta, že pri prvom výsluchu pred vyšetrovateľom v procesnom postavení obvinenej nebol prítomný jej ustanovený obhajca Mgr. J. B., dovolací súd poukazuje na zápisnicu o tomto výsluchu (č. l. 236-238 spisu), z ktorej vyplýva, že obvinená po zákonom poučení využila svoje právo uvedené v § 34 ods. 1 Tr. por. a vyhlásila : „ ...teraz vypovedať nebudem a budem vo veci vypovedať po porade so svojim advokátom.“, je teda zrejmé, že tento úkon trestného konania v posudzovanej veci nemohol byť podkladom pre vydanie meritórneho rozhodnutia napadnutého dovolaním.

Ďalej treba uviesť, že pokiaľ dovolateľka namieta, že na preštudovanie vyšetrovacieho spisu jej bola predložená iba jeho nekompletná kópia, nebol jej poskytnutý dostatočný časový priestor na preštudovanie a jej obhajca pri tomto úkone nebol prítomný, z obsahu spisu vyplynulo, že po prvý krát mala obvinená Š. J. možnosť oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania 27. februára 2007, avšak z dôvodu neprítomnosti svojho obhajcu, ktorý sa telefonicky ospravedlnil vyhlásila, že sa v neprítomnosti obhajcu s výsledkami vyšetrovania oboznamovať nebude. Následne sa mal tento úkon uskutočniť 2. marca 2007, no obhajca obvinenej sa znova ospravedlnil.

Dňa 6. marca 2007 sa v čase od 8.00 hod. do 14.40 hod. uskutočnilo oboznamovanie s výsledkami vyšetrovania, už za prítomnosti obhajcu obvinenej Š. J., ktorý zároveň predložil písomný návrh na doplnenie dokazovania. Na jeho podklade sa 8. marca 2007 uskutočnili konfrontácie medzi obvinenou a svedkyňami J. G. a M. A., pričom v uvedený deň vyšetrovateľ odovzdal obvinenej fotokópiu spisového materiálu a stanovil jej lehotu na štúdium spisu do 19. marca 2007, kedy sa malo znova vykonať oboznamovanie s výsledkami vyšetrovania. V uvedený deň sa obhajca obvinenej znova ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti a nakoľko obvinená vyhlásila, že stihla preštudovať iba 229 strán spisu, predložil jej vyšetrovateľ 20. marca 2007 znova procesný spis vo fotokópií a poskytol jej lehotu na jeho preštudovanie do 23. marca 2007, pričom na tento deň zároveň stanovil termín opätovného oboznamovania sa s výsledkami vyšetrovania, o čom obvinenú upovedomil osobne a jej obhajcu telefaxom dňa 19. marca 2007. V stanovenom termíne sa obhajca

obvinenej na úkon nedostavil a svoju neprítomnosť ničím neospravedlnil, pričom obvinená vyhlásila, že stihla doposiaľ preštudovať len 446 strán spisu a trvá na prítomnosti obhajcu.

Podľa § 213 ods. 4 Tr. por. ak sa obhajca alebo ním splnomocnený obhajca nedostaví na nariadený úkon, policajt vykoná tento úkon aj bez jeho účasti okrem výsluchu obvineného, ktorý trvá na prítomnosti obhajcu.

Dovolací súd konštatuje, že právo obvinenej Š. J. na obhajobu bolo vyššie uvedeným procesným postupom vyšetrovateľa náležite rešpektované. Bol jej poskytnutý dostatočný časový priestor (13 dní) na preštudovanie vyšetrovacieho spisu, ktorý mal v danej dobe cca. 1600 strán a posledné oboznamovanie sa s výsledkami vyšetrovania sa v zmysle citovaného zákonného ustanovenia mohlo uskutočniť i v neprítomnosti jej obhajcu, ktorý sa na nariadený úkon (napriek riadnemu a včasnému upovedomeniu) bez ospravedlnenia nedostavil. Skutočnosť, že orgány prípravného konania (a neskôr i okresný súd) neakceptovali všetky návrhy obhajcu na vykonanie, resp. doplnenie dokazovania, nie je dôvodom pre podanie dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd dospel k záveru, že Okresný súd Trnava vykonal dokazovanie zákonným spôsobom v rozsahu postačujúcom na ustálenie skutkových okolností vymedzených v obžalobnom návrhu, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Trnave.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), resp. podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Rovnako neobstoja ani dovolacie námietky obvinenej Š. J. vyvodzujúce porušenie práva na obhajobu zo skutočnosti, že hoci jej bolo obvinenie vznesené pre skutok, ktorým mala spôsobiť škodu vo výške 7 691 285,10 Sk/ 255 303,89 €, obžaloba bola

bez predchádzajúceho upovedomenia obvinenej i obhajcu podaná pre odlišný skutok, ktorým mala spôsobiť škodu vo výške 10 060 557 Sk/ 333 949,31 €.

Podľa § 234 ods. 2 Tr. por. obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Ak prokurátor mieni tento skutok posudzovať ako iný trestný čin, než ako ho posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby obvineného, obhajcu a poškodeného a zistí, či so zreteľom na zamýšľanú zmenu navrhujú doplniť vyšetrowanie alebo skrátené vyšetrowanie. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do spisu a vyrozumie osobu, ktorá návrh podala, čím podľa obvinenej došlo k zachovaniu totožnosti skutku.

Nakoľko obvinenej Š. J. bolo uznesením vyšetrowateľa z 27. júla 2006 (č. 1. 2 spisu) vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a prokurátor podal dňa 29. marca 2007 na obvinenú obžalobu pre ten istý trestný čin, nebol daný dôvod postupovať podľa vyššie citovaného ustanovenia Trestného poriadku, pretože nedošlo k zmene v právnej kvalifikácii skutku.

Skutočnosť, že v priebehu trestného konania dôjde na podklade vykonaného dokazovania k zmene vo výške škody, ktorá bola trestným činom spôsobená má pre postup podľa § 234 ods. 2 Tr. por. význam len v prípade, ak je s ohľadom na kvalifikačné kritéria uvedené v § 125 Tr. zák. zároveň dôvodom na zmenu v právnej kvalifikácii skutku. V posudzovanej veci však škoda vymedzená v uznesení o vznesení obvinenia, v obžalobe i v rozsudku okresného súdu predstavuje škodu veľkého rozsahu v zmysle § 125 ods. 1 Tr. zák.

Dovolací súd zároveň dodáva, že na zachovanie totožnosti skutku nemajú vplyv zmeny v okolnostiach, ktoré iba individualizujú žalovaný skutok z hľadiska času, miesta spáchania, či výšky spôsobenej škody. Totožnosť skutku zachováva konanie páchatel'a a následok, ktorý bol týmto konaním spôsobený, pričom aj pri rozdielnom následku (výške škody) postačí na zachovanie totožnosti skutku zhoda v konaní páchatel'a a *vice versa*.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvinenej Š. J. vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení.

Formuláciou uvedenou v tomto ustanovení zákon vyjadruje, že dovolanie založené na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy nemôže zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolaiteľka, ako to vyplýva z obsahu ňou podaného mimoriadneho opravného prostriedku, vyjadruje nesúhlas s hodnotením dôkazov a poukazuje na nedostatočne zistený skutkový stav (výšku spôsobenej škody), keď uvádza, že z finančných prostriedkov prevedených na bankové účty jej manžela, resp. svoj bankový účet, následne za poškodeného Ing. J. Ď. vykonávala platby v prospech iných osôb. Následkom toho bol podľa dovolateľky jej skutok nesprávne právne posúdený, čo sa prejavilo i v uložení trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby uložení trestu nad rámec, z čoho vyvodila i existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné pripomenúť, že pri trestnom čine sprenevery je trestný čin dokonaný už okamihom prisvojenia si cudzej zverenej veci. Pokiaľ páchatel neskôr časť z prisvojených si vecí vráti poškodenému, nahrádza mu tým len škodu, ktorú svojím činom spôsobil, trestnosť činu tým však nezaniká a preto pri posudzovaní, či sa jedná o trestný čin sprenevery v jeho základnej skutkovej podstate, resp. v niektorej z kvalifikovaných skutkových podstát je rozhodujúca hodnota zverenej veci v okamihu si jej prisvojenia.

V posudzovanej veci celková výška finančných prostriedkov, ktoré boli postupne prevedené na bankový účet obvinenej Š. J. a účty jej manžela dosiahla sumu 9 761 337,10 Sk/ 324 017,03 €, preto v súlade so stavom veci a zákonom rozhodol okresný súd, keď jej skutok

právne kvalifikoval ako obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a za tento čin jej uložil trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov (v rámci ustanovenej trestnej sadzby 10 až 15 rokov), čo v napadnutom rozsudku správne potvrdil i krajský súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por., a tak podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením dovolanie obvinenej odmietol.

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 13. marca 2012

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ing. Alžbeta Kóňová